

RÅDETS REKOMMENDATION

av den 11 juli 2017

om Spaniens nationella reformprogram 2017 med avgivande av rådets yttrande om Spaniens stabilitetsprogram 2017

(2017/C 261/08)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken ⁽¹⁾, särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigerande av makroekonomiska obalanser ⁽²⁾, särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 16 november 2016 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten, som inledde 2017 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 9–10 mars 2017. Den 16 november 2016 antog kommissionen på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011 rapporten om förvarningsmekanismen, där Spanien konstaterades vara en av de medlemsstater som skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet, som Europeiska rådet godkände den 9–10 mars 2017. Den 21 mars 2017 antog rådet rekommendationen om den ekonomiska politiken för euroområdet (nedan kallad *rekommendationen för euroområdet*) ⁽³⁾.
- (2) Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda, bör Spanien, i egenskap av en medlemsstat som har euron som valuta, se till att rekommendationen för euroområdet, som återspeglas nedan i rekommendationerna 1–3, genomförs fullständigt och i tid.
- (3) Landsrapporten 2017 för Spanien offentliggjordes den 22 februari 2017. Den innehöll en bedömning av hur väl Spanien hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som rådet antog den 12 juli 2016, med uppföljningen av tidigare års landsspecifika rekommendationer och med sina nationella Europa 2020-mål. Den innehöll också en fördjupad granskning enligt artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011, vars resultat också offentliggjordes den 22 februari 2017. Av analysen drog kommissionen slutsatsen att Spanien har makroekon-

⁽¹⁾ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ EUT C 92, 24.3.2017, s. 1.

omiska obalanser som har betydelse för andra länder. I synnerhet leder bytesbalansöverskottet till en minskning av Spaniens nettoutlandsskulder, som ändå är fortsatt stora och exponerar landet för omsvängningar i stämningen på marknaden. Skuldsättningen i den privata sektorn har sjunkit kraftigt, i synnerhet i företagen, men hushållens skulder är fortsatt höga. Den ekonomiska tillväxten har blivit den starkaste drivkraften för de sjunkande skulderna, men riskerna för den finanspolitiska hållbarheten är fortsatt höga på medellång sikt. Det är särskilt viktigt att minska risken för att obalanserna får negativa konsekvenser för den spanska ekonomin och, med tanke på landets storlek och betydelse för andra länder, även för den ekonomiska och monetära unionen. Den finansiella sektorn är fortsatt tämligen stabil, med stöd av den pågående omstruktureringen, de låga finanseringskostnaderna och den ekonomiska återhämtningen. Många nya jobb har skapats på senare år och arbetslösheten har sjunkit snabbt, men är ändå fortsatt hög. Arbetsmarknadsreformer och måttliga löneökningar har varit viktiga drivkrafter för de många nya jobben och den stärkta konkurrenskraften på senare år.

- (4) Den 28 april 2017 lade Spanien fram sitt nationella reformprogram för 2017 och den 29 april 2017 sitt stabilitetsprogram för 2017. För att deras inbördes samband ska beaktas har de båda programmen bedömts samtidigt.
- (5) Vid programplaneringen för de europeiska struktur- och investeringsfonderna (nedan kallade *ESI-fonder*) för 2014–2020 har relevanta landsspecifika rekommendationer beaktats. Enligt artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 ⁽¹⁾ får kommissionen begära att en medlemsstat ser över och föreslår ändringar av sin partnerskapsöverenskommelse och av relevanta program, när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta rekommendationer från rådet. Kommissionen har i riktlinjerna för tillämpning av åtgärder som sammanlänkar effektiva ESI-fonder med sund ekonomisk styrning närmare beskrivit hur den kommer att tillämpa denna bestämmelse.
- (6) Spanien omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens korrigerande del. Enligt stabilitetsprogrammet för 2017 planerar Spanien att korrigera det alltför stora underskottet senast 2018, i enlighet med rådets beslut av den 8 augusti 2016 med föreläggande för Spanien att vidta åtgärder för en sådan minskning av underskottet som anses nödvändig för att komma till rätta med situationen med ett alltför stort underskott (nedan kallat *rådets beslut av den 8 augusti 2016*). Det samlade underskottet väntas sjunka ytterligare till 0,5 % av BNP under 2020. I utgiftsprognoserna i stabilitetsprogrammet för 2017 ingår att de latenta skulderna med koppling till motorvägarna och den finansiella sektorn ska betalas, vilket motsvarar knappt 0,4 % och 0,2 % av BNP för 2017 respektive 2018. Det medelfristiga budgetmålet med en budget i balans i strukturella termer väntas inte nås inom tidshorisonten för stabilitetsprogrammet för 2017. Det omräknade strukturella saldot ⁽²⁾ väntas uppgå till -1,9 % av BNP 2020. Enligt stabilitetsprogrammet för 2017 ska den offentliga skuldkvoten sjunka till 98,8 % 2017, 97,6 % 2018 och 92,5 % 2020. De makroekonomiska antagandena i stabilitetsprogrammet för 2017 är realistiska fram till 2018 för att sedan bli något optimistiska. Sammantaget fortsätter den planerade måluppfyllelsen att vara beroende av de starka ekonomiska utsikterna, som dock är utsatta för risker. Andra risker för de finanspolitiska målen gäller osäkerheten kring effekterna av de nya skatteåtgärderna. Om man dessutom räknar in att de latenta skulderna betalas (de är inte medräknade i kommissionens vårprognos 2017), bygger stabilitetsprogrammet för 2017 på väsentligt större återhållsamhet på utgiftssidan än vad som prognosticerats i kommissionens prognoser för 2017 och 2018. Avslutningsvis har de åtgärder som ska stödja de planerade underskottsmålen för 2018 ännu inte heller beskrivits fullständigt.
- (7) Den 8 augusti 2016 uppmanade rådet Spanien att få situationen med ett alltför stort underskott att upphöra senast 2018 och att i synnerhet minska det offentliga underskottet till 4,6 % av BNP 2016, 3,1 % av BNP 2017 och 2,2 % av BNP 2018. Förbättringen av det offentliga saldot ansågs vara förenlig med en försämring av det strukturella saldot med 0,4 % av BNP 2016 och en förbättring med 0,5 % av BNP både för 2017 och 2018, på grundval av kommissionens uppdaterade vårprognos 2016. Spaniens samlade underskott uppgick till 4,5 % av BNP 2016, vilket är under målet i rådets beslut av den 8 augusti 2016. Enligt kommissionens vårprognos 2017 väntas det samlade underskottet sjunka till 3,2 % av BNP 2017 och ytterligare till 2,6 % av BNP 2018 vid ett antagande om oförändrad

⁽¹⁾ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁽²⁾ Det konjunkturrensade saldot exklusive engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder, omräknat av kommissionen enligt den allmänt vedertagna metoden.

politik, dvs. 0,1 % respektive 0,4 % av BNP högre än målen för det samlade underskottet i stabilitetsprogrammet för 2017 och de mål som rådet ställt upp. Till skillnad från stabilitetsprogrammet för 2017 utgår denna prognos inte från antagandet att de ovan nämnda latent skulderna betalas. Den samlade finanspolitiska insatsen under 2016–2017 väntas säkerställas med snäv marginal, medan den under 2018 – vid antagande om oförändrad politik – inte väntas uppnå det som begärs i rådets beslut av den 8 augusti 2016. I augusti 2016 uppmanade rådet dessutom Spanien att vidta åtgärder för att stärka sitt finanspolitiska ramverk, men stabilitetsprogrammet för 2017 innehåller inga planer på att stabilitetslagens utgiftsregel i större utsträckning ska bidra mer till de offentliga finansernas hållbarhet. Sammantaget anser rådet att ytterligare åtgärder kommer att krävas, framför allt under 2018, för att följa stabilitets- och tillväxtpaktens regler och i synnerhet kraven i rådets beslut av den 8 augusti 2016.

- (8) Spanien saknar fortfarande ett tydligt och enhetligt ramverk för offentlig upphandling som säkerställer efterlevnad av lagstiftningen, en hög nivå av konkurrens och ekonomisk effektivitet, bland annat genom ändamålsenliga mekanismer för för- och efterhandskontroll, större öppenhet och samordning mellan upphandlande myndigheter och enheter på alla myndighetsnivåer. Regeringen har föreslagit några åtgärder under 2017 som ska stärka tillsynssystemet för upphandling, vilka just nu väntar på godkännande av parlamentet.
- (9) Det har gjorts framsteg i kampen mot korruptionen, i synnerhet i fråga om öppnare administrativt beslutsfattande, och mer exakt genom antagande av lagstiftning om större insyn i partifinansiering, redovisning av tillgångar och intressekonflikter. Nu skiftar fokus till genomförandet av dessa åtgärder. Trots en stark ökning av korruptionsutredningarna på lokal och regional nivå, har det emellertid inte tagits fram någon skraddarsydd förebyggande strategi för att minska risken för korruption på dessa myndighetsnivåer och inte heller finns det någon gemensam strategi för alla myndighetsnivåer. Andra svagheter har ännu inte följts upp, t.ex. luckor i den lagstiftning som skyddar visselblåsare, graden av oberoende för den nyinrättade avdelningen för intressekonflikter och bristen på reglering av lobbning. Ett annat problem gäller de långdragna rättsförfarandena i korruptionsärenden. Straffprocesslagstiftningen ändrades 2015 för att förkorta utredningarna och minska onödiga förseningar vid rättegångar i brottmål. Detta skulle dock kunna leda till en ökad risk för att tidsfristerna för förfaranden inte är tillräckligt omfattande för hanteringen av komplexa korruptionsärenden, om de bestämmelser som medger förlängning visar sig vara för restriktiva.
- (10) Trots en normalskattesats för moms i linje med genomsnittet för unionen och en låg och minskande brist på efterlevnad av momsreglerna har Spanien relativt små momsintäkter. Det beror i huvudsak på att Spanien har många undantag och reducerade momssatser på olika varor och tjänster. Det har fått till följd att Spanien hade den största momsdifferensen i unionen 2014 (59 % jämfört med genomsnittet för unionen på cirka 44 %). Spaniens intäkter från miljöskatter är också bland de lägsta i unionen, trots att vissa åtgärder vidtagits på senare år, främst i energisektorn. Att beskatta föroreningar och resursanvändning kan ge ökade intäkter och medföra stora sociala och miljömässiga fördelar. Det råder också väldigt skiftande uppfattningar om miljönormer, vilket leder till att vissa miljöskatter varierar mycket på regional nivå. På utgiftssidan har regeringen gett AIREF, Spaniens oberoende finanspolitiska institut, i uppdrag att se över utgifterna på alla nivåer i den offentliga sektorn. Översynen kan hjälpa till att kartlägga områden där utgiftsbehoven kan tillgodoses genom en effektivare resursanvändning.
- (11) Många nya jobb har tillkommit på senare år, med stöd av arbetsmarknadsreformer och återhållsamma löneökningar. Arbetslösheten har sjunkit snabbt, men är ändå fortsatt en av de högsta i unionen, särskilt bland ungdomar och lågutbildade, vilket medför risker för att de hamnar utanför arbetsmarknaden. Nästan hälften av alla arbetslösa har varit utan arbete i mer än ett år. Spanien vidtar åtgärder för att stödja ungdomar, i synnerhet genom att utvidga kriterierna för att omfattas av ungdomsgaranti⁽¹⁾, och för att öka det individuella stödet till långtidsarbetslösa. Åtgärdernas genomslag beror också på hur väl de regionala offentliga arbetsförmedlingarna fungerar. Det finns utrymme att stärka deras samarbete med socialtjänsten för att erbjuda ett större utbud av tjänster till arbetslösa, särskilt de långtidsarbetslösa och dem som får hjälp via system för inkomstgaranti. Samtidigt kan samarbetet mellan de offentliga arbetsförmedlingarna och arbetsgivarna stärkas, framför allt genom att öka andelen lediga jobb som förmedlas av arbetsförmedlingarna.
- (12) Andelen tillfälliga anställningar i Spanien är bland de högsta i unionen och många tillfälliga anställningar är mycket korta. Andelen anställningar som övergår från tillfälliga till fasta är mycket liten jämfört med genomsnittet för unionen. Den utbredda användningen av tillfälliga anställningar förknippas med lägre produktivitetsökning (även på

⁽¹⁾ Rådets rekommendation av den 22 april 2013 om att inrätta en ungdomsgaranti (EUT C 120, 26.4.2013, s. 1).

grund av färre möjligheter till utbildning på arbetsplatsen), sämre arbetsvillkor och högre risk för fattigdom. Den senaste tidens arbetsmarknadsreformer verkar ha haft en svagt positiv effekt och minskat segmenteringen mellan tillfälliga och fasta anställningar och den pågående förstärkningen av arbetsinspektioner uppvisar positiva resultat i kampen mot missbruk av tillfälliga anställningar. Vissa inslag på den spanska arbetsmarknaden kan emellertid fortfarande göra att arbetsgivare är tveksamma till fasta anställningar, t.ex. osäkerhet vid rättsliga tvister efter uppsägningar, tillsammans med relativt sett höga avgångsvederlag till fast anställda arbetstagare. Dessutom är systemet med anställningsstöd fortsatt fragmenterat och inte tillräckligt inriktat på att främja tillsvidareanställningar. Det har nyligen tillsatts en arbetsgrupp för sysselsättningens kvalitet, men Spanien har ännu inte utarbetat en sammanhängande plan för att bekämpa segmenteringen av arbetsmarknaden, som uppföljning till 2014 års överenskommelse mellan regeringen och arbetsmarknadens parter.

- (13) Det råder fortfarande skillnader i behörighetskraven för inkomstgarantiprogrammen och i kopplingen mellan aktivering och skydd mellan regionerna och programmen. Vissa utsatta grupper står utanför inkomstgarantierna. Systemens begränsade effektivitet kan delvis förklaras av stora skillnader i de regionala minimiinkomstprogrammets lämplighet och tillgångsvillkor och uppdelningen av det nationella förmånssystemet i olika program som riktar sig till olika kategorier av arbetssökande och som förvaltas av olika förvaltningar. Fragmenteringen leder till avbrott i stödet till dem som behöver det och gör det svårt att erbjuda integrerade lösningar. Som svar på de många problemen ska en pågående utredning utvärdera hur effektiva de nationella och regionala programmen för inkomststöd är. Familjeförmånerna är ofta dåligt anpassade. Om man dessutom räknar med effekten av skatteavdrag, är skatte- och bidragssystemet totalt sett något regressivt. Familjer med högre inkomster använder också i högre grad barnomsorg, vilket tyder på att föräldrar med låga inkomster inte har samma tillgång. Det är enklare att få tillgång till långtidsvård, men utbudet skiljer sig åt mellan regionerna och dagens efterfrågan är ännu inte tillgodosedd.
- (14) Svaga utbildningsresultat påverkar potentialen för produktivitetsökningar i Spanien negativt på lång sikt. Trots betydande förbättringar på senare år är andelen unga med bara grundskoleutbildning fortfarande högst i unionen. Det råder stora regionala skillnader i fråga om förtida skolavhopp och elevernas resultat, särskilt i fråga om grundläggande färdigheter. Lärarutbildningen och det individuella stödet till eleverna är några av de faktorer som förklarar de goda resultaten i de framgångsrika regionerna. Spanien har den näst högsta andelen elever i unionen som går om en årskurs, vilket ökar risken för att eleverna hoppar av, sänker resultatförväntningarna och tynger utbildningskostnaderna. De högskoleutbildades anställbarhet är relativt låg. Studenternas och den akademiska personalens låga rörlighet, begränsade möjligheter till praktik, bristen på incitament och den stela styrningen av universiteten är fortsatta hinder för samarbete om utbildning och forskning med näringslivet.
- (15) För att stärka produktiviteten och konkurrenskraften skulle Spanien ha nytta av att ytterligare främja forskning och innovation. Innovationsresultaten har dock sjunkit och ligger nu på en nivå som är lägre än 2007, medan gapet mellan landet och genomsnittet för unionen har vuxit under en längre period. Dåliga innovationsresultat sammanfaller med fallande privata FoU-utgifter och talar för svagheter i regelverket för styrning av forskning och innovation. Den statliga forskningsbyrån, som ansvarar för att förvalta den centrala statliga forsknings- och innovationsfinansieringen, inledde sin verksamhet i början av 2017. Hittills har det inte funnits någon systematisk flerårig budgetplanering för stödprogrammen. Stödprogrammets effektivitet utvärderas inte heller regelbundet för att förbättra deras utformning och genomförande. På grund av bristen på incitament och den stela styrningen av universiteten är det offentlig-privata samarbetet också fortfarande dåligt och forskarnas rörlighet mellan den offentliga och privata sektorn är liten. Samordningen mellan myndighetsnivåerna är inte optimal och det har till följd att nationella och regionala strategier inte samverkar fullt ut.
- (16) Småföretagen i Spanien är vanligtvis mycket mindre produktiva än småföretagen i andra stora medlemsstater. Med tanke på hur många småföretag det finns i Spanien har detta en betydande inverkan på produktiviteten i ekonomin i stort. Om hindren för att starta och driva företag och få dem att växa kunde minskas, skulle detta leda till att investeringarna och produktiviteten ökar. Den spanska regeringen har antagit flera åtgärder på senare år för att göra det enklare att starta företag och få dem att växa. Reformerna måste konsolideras och genomföras fullt ut för att det ska gå att dra full nytta av dem. Lagen om en enhetlig marknad antogs 2013 och har bidragit till att undanröja de extrakostnader för företagen som orsakas av de betydande skillnaderna och överlappningarna i företagsreglerna mellan regionerna. Företagen använder sig i allt högre grad av den klagomålsmekanism som föreskrivs i denna lag för att begära omprövning av marknadstillgång, vilket tyder på att det finns ett behov av att ytterligare förenkla tillståndsförfarandena. Det krävs större samordningen mellan relevanta offentliga förvaltningar, bland annat på sektorskonferensnivå. Detta är nödvändigt för att säkerställa att gällande och framtida lagstiftning på alla nivåer

effektivt undanröjer onödiga hinder för marknadstillträde, också för nya företagsmodeller i delningsekonomin. Inom detaljhandeln fortsätter de dubbla etableringstillstånden att skapa onödiga restriktioner för marknadstillträde. Kraven för marknadstillträde i regional lagstiftning inom tjänstesektorn för fordon med förare och tjänster för korttidsuthyrning av bostäder kan inverka negativt på en balanserad utveckling av delningsekonomin. Spanien har under de första månaderna 2017 vidtagit flera åtgärder för att ge lagen om en enhetlig marknad större genomslag, t.ex. i form av den nyligen antagna handledningen för genomförandet och katalogen med god och dålig praxis i tillämpningen.

- (17) Regleringen av de fria yrkena är fortsatt ganska restriktiv. Protektionistiska rättigheter ("reserverad verksamhet") beviljas selektivt till vissa tjänsteleverantörer, men exkluderar andra med liknande relevant kompetens. För ett stort antal yrken är det obligatoriskt att vara medlem i en yrkesorganisation. Restriktionsnivån är högre i Spanien än det viktade genomsnittet för unionen för civilingenjörer, arkitekter och turistguider. Det är lägre än genomsnittet för unionen för patentombud och advokater, även om tillträdet till advokatyrket är mer restriktivt än för något annat yrke i Spanien. Lagförslaget om de fria yrkena innehåller bland annat en rationalisering av medlemskap i yrkesorganisationer, men förslaget har ännu inte antagits. Syftet med reformen är också att öka insynen i yrkesorganisationerna och öka deras ansvarsskyldighet, avreglera verksamheter som är reserverade utan goda skäl och säkra enhetligheten på marknaden i fråga om tillgång till och utövande av fria yrken i Spanien.
- (18) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen för 2017 gjort en omfattande analys av Spaniens ekonomiska politik och offentliggjort den i 2017 års landsrapport. Den har även bedömt stabilitetsprogrammet för 2017 och det nationella reformprogrammet för 2017 samt uppföljningen av de rekommendationer Spanien har fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmets relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Spanien utan också huruvida unionens regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka den övergripande ekonomiska styrningen i unionen genom att tillhandahålla synpunkter på unionsnivå inför framtida nationella beslut.
- (19) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet för 2017 och dess yttrande ⁽¹⁾ återspeglas särskilt i rekommendation 1 nedan.
- (20) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet för 2017 och stabilitetsprogrammet för 2017. Dess rekommendationer enligt artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendationerna 1–3 nedan.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Spanien att under 2017 och 2018 vidta följande åtgärder:

1. Säkerställa efterlevnaden av rådets beslut av den 8 augusti 2016, däribland också åtgärder för att stärka det finanspolitiska ramverket och ramverket för offentlig upphandling. Göra en omfattande översyn av utgifterna för att kartlägga områden där det är möjligt att förbättra utgiftseffektiviteten.
2. Stärka samordningen mellan regionala arbetsförmedlingar, socialtjänster och arbetsgivare för att bättre tillgodose de arbetssökandes och arbetsgivarnas behov. Vidta åtgärder för att främja avtal om tillsvidareanställningar. Ta itu med regionala skillnader och fragmentering i system för inkomstgarantier och förbättra stödet till familjer, däribland tillgången till barnomsorg av god kvalitet. Göra den högre utbildningen mer relevant för arbetsmarknaden. Ta itu med de regionala skillnaderna i utbildningsresultat, i synnerhet genom att stärka lärarutbildningen och stödet till enskilda studenter.
3. Säkerställa adekvata och varaktiga investeringar i forskning och innovation och stärka styrningen av dessa på alla myndighetsnivåer. Säkerställa ett grundligt och snabbt genomförande av lagen om en enhetlig marknad för gällande och kommande lagstiftning.

Utfärdad i Bryssel den 11 juli 2017.

På rådets vägnar

T. TÖNISTE

Ordförande

⁽¹⁾ Enligt artikel 5.2 i förordning (EG) nr 1466/97.